

Verksted

Språklig utforsking på mange måter – aktiviteter som inviterer til deltakelse og fellesskap

Regionale barnehagekonferanser Høsten 2022
Heidi Sandø og Gunilla Eide Isaksen Skrivesenteret, NTNU

Påstand:

- Barn tegner mindre nå enn før, både hjemme og i barnehagen.
- Lite selvtillit på å tegne.
- Barna sitter ofte rundt et bord, styrt av at noen er flink, mens andre ser på og kopierer.

Literacy i barnehagen

- Tidlig literacy omfatter barns språktilegnelse i årene fra fødselen til åtte år, og inkluderer barnas erfaringer med muntlig språk, symbolspråk og skriftspråk (Gjems, 2016).
- Barn lærer om litteracitet mens de er hjemme og i barnehagen, og ellers på steder der talt og skrevet språk primært brukes som et redskap for å konstruere og kommunisere mening (Gjems, 2016).
- Corsaro (2001) løfter fram betydningen av barns jevnaldringskultur for deres interesser for å skape mening gjennom tegne- og skriveaktiviteter som en kilde til interaksjon.

Å uttrykke seg visuelt

- Tegning- som tilgangskompetanse til samfunnsdeltakelse.
- Varierte erfaringer og utforsking med skrift, slik som tegning, gir barn et godt grunnlag for utvikling av literacy og kompetanse (Stagg Peterson & Friedrich, 2022).
- Barn tar i bruk det de har tilgjengelig i sin meningsskaping, og de velger alltid ut og tegner eller skriver om det de opplever som sentralt (Kress, 1997).

Utvidet tekstbegrep

- Tekster er ikke bare skrift, men opptrer ofte i kombinasjon med visuelle virkemidler.
- Tegning som semiotisk ressurs (semiotikk=læren om tegn og tegnsystemer), der barn kommuniserer ideer, kunnskap og forståelse.
- Tegning er en aktivitet der barn uttrykker mening og finner mening, ofte i samspill med andre.
- Sosiokulturelle undersøkelser viser at barn inngår i samspill med andre når de tegner, og at tegning og samtale ofte går hand i hand (Hopperstad, 2008).

Tegneverksted

Å uttrykke seg
gjennom
tegning som
tekst.

Krokitegning

Tegn sidepersonen din,
uten å se på arket eller
løfte blyanten.

Del med sidepersonen:

- Hva lyktes du med?
- Hva utfordret deg?

Vi utforsker tegning i
fellesskap

Blindtegning

Hent noe fra sekken eller vesken din som du ønsker å tegne.

Lukk øynene og tegn gjenstanden uten å se på papiret.

Det er ikke lov å løfte blyanten!

Snakk sammen med gruppen din om:

- Hva synes du om tegninga di? Hva synes de andre om den?
- Hva ligner tegningene på? Kan de ligne på andre ting?
- MÅ tegningene ligne på noe? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Kan personalet i barnehagen tegne sammen med barna? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvorfor tegne?

- Utvikler kreativiteten
- Øker konsentrasjonen
- Bedrer koordinasjonen
- Positivt for psykisk helse

Hva er tegning?

- Et uttrykk for vår medfødte evne til å skape og kommunisere.
- Tegningsprosessen i seg selv er meditativ, berikende og oppbyggende. Når du tegner noe, blir du opptatt av tegningsprosessen og blir kjent med motivet ditt gjennom virkelig å se det.
- Ulike typer tegning: realistisk tegning, symbolsk tegning og ekspressiv tegning.

Når jeg tegner, setter jeg en strek, så en strek til. Strekene blir til spor. Jeg forsøke å ikke tenke for mye når jeg tegner. Det er herlig å være i flytsonen – når hånden fører blyanten, og bevisstheten er med, men uten at tankene er klart formulert. Akkurat som danseren som ikke stopper for å tenke på neste dansetrinn, kan jeg ha motet til en danser, jeg setter spor, så et nytt spor og tar sjansen på at disse sporene henger sammen. Blyanten, som er forlengelse av hånden og kroppen, flyr bortover arket, og jeg bare stoler på at det vil fungere.

(Ilmi Gutzeit Mathiesen hos Fønnebø, s. 130)

1. Alle skriver på hvert sitt ark.
2. Arkene krølles til en «snøball».
3. Still opp i en ring med ansiktet innover.
4. Kast snøballene på hverandre, plukk opp nye og kast (kan gjøres til konkurranse med to sider som kjemper om å ha færrest snøballer på sin side).
5. Etter 30 sek – 2 min stoppes kastingen.
6. Alle plukker opp en snøball og leser opp i plenum eller for gruppe.
7. Lederen samler inn snøballene og

Snøballkasting

Hvordan kan utforskende skriving og tegning være inkluderende og fellesskapene aktiviteter i barnehagen?

Oppsummering

Hvordan kan utforskende skriving og tegning være inkluderende og fellesskapene aktiviteter i barnehagen?

https://padlet.com/heidi_sando/i

fellesskapene aktiviteter i barnehagen?

Alta 20.09.2022

Samtaler underveis når vi tegne/skriv

I bruk i leken.

Gjøre noe sammen.

Gjør noe i fellesskap

Gjennom et felles bilde

Samarbeide om en oppgave

Felles historie

Lage tegnefortelling der barn og voksne bidrar, med ord, bokstaver og tegning

"De stille barn" som prater lite

Fordi man jobber i et fellesskap med barn og voksne

Få ut sine følelser

Gjenkalle felles opplevelser

Barna sitt sammen, tegner på samme ark. Samtaler rundt det man tegner

Stort ark på gulvet og tegne sammen

Alle kan gjøre det de har lyst til.
Kan få ut sine følelser

En felles tegning hvor alle deltar

Ingen fasit

Lage fortellinger sammen barn og voksne. Med tegning, ord, bokstaver

Alle får være kreativ på hver sin måte

Flerspråklige barn

Alle får bruke sin fantasi og ferdigheter, samt oppleve og erfare nye ting i fellesskap og slik skape egen utvikling

heidi_sando + 7 • 7 dager

Hvordan kan utforskende skrijving og tegning være inkluderende og fellesskapene aktiviteter i barnehagen?

Kristiansand 29.09.2022

Alle kan delta på sitt nivå og på sitt språk.

Rulle ut ark på gulvet, lage felles tegning/historie, alle kan bidra

Alle kan delta og alle blir sett. Ok med ulike svar og utforming.

Alle får uttrykke seg på sin måte
Være den du er - trygt og godt

Ingen fasit
Alle kan delta
Felles og utvidet forståelse
Alle kan tegne

Gir mulighet for at alle kan delta på sitt nivå

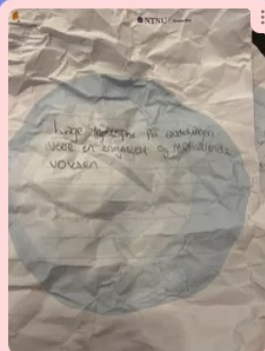
Lage felles bilde der barna tegner ulike ting

Aktive voksne

Ta det inn i leken, leketegne, det skal være gøy, mestring for alle. Sette i gang fantasien.

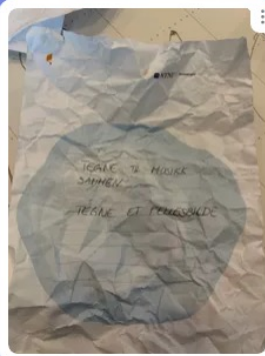
Skape gode samtaler mellom barn og voksen

Gjennom fellestrening etter å ha lest en bok. Bruke f.eks. Kruseduller+ sette øyne på= trollet bukker. Mål at alle deltar.

«Lage et «tegnespør» på avdeling og være en engasjert og nysgjerrig voksen»

Ikke noe som er feil

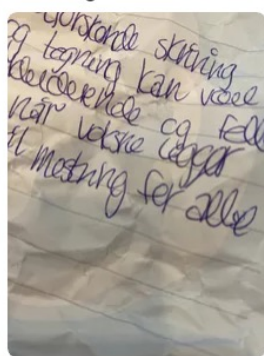
Alle kan—alle er med

Lek og felles opplevelse i felles arena med voksne som deltar

Felles aktivitet med lav terskel.

Utforskende tegning
Lage/tegne noe felles hvor alle kan bidra
Delaktige voksne

Mestring for alle!

Lav inngangsterskel, alle kan mestre!

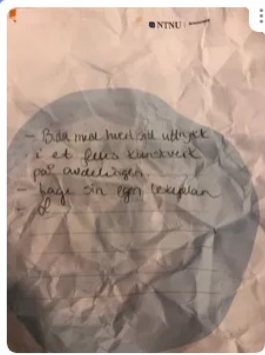
Alle kan bruke tegning og skrift til å uttrykke seg på det nivået de er i sin utvikling

Aktive og engasjerte voksne

Alle får gjøre det samme med ulikt utgangspunkt. De ser at alle er forskjellige

Lav inngangsterskel, stor takhøyde!

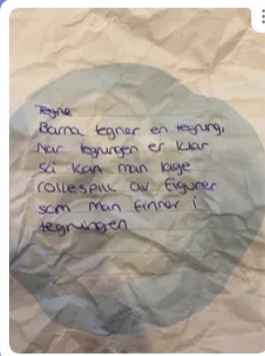
Tegning: kan få vist ideer og tanker til andre konkret.

Skrive og tegne en bok sammen med barna fordi tegning er inkluderende for alle uansett om de har språk eller ikke.

Tegne sammen - hermer etter hverandre

Fellesskap i å gjøre ting sammen og skaper gode samtaler

Være sammen og dele opplevelser sammen, skape noe sammen, utfra alles egne forutsetninger

Med lav inngang, der voksenrollen er avgjørende. Oppmuntre barn til deltagelse utifra egne forutsetninger. Samhold og fokus på prosess fremfor prestasjon.

Vi er sammen om noe

Verdsette prosessen framfor produktet

Tegne til musikk

En aktivitet for alle.
- samarbeid
-fokus

Gardermoen

:Padlet

heidi_sando + 10 • 29 minutter

Hvordan kan utforskende skriving og tegning være inkluderende og fellesskapene aktiviteter i barnehagen?

Trondheim 06.10.2022

Kommunikasjon

Holde på sammen og uten fasit eller føringer

Man sitter sammen og gjør det i lag

De andre kan bli interessert i det en annen har skrevet

Lav terskel for å skrive noe

Skape interesse for andre sin historie/tegning/opplevelse

Alle kan bidra med noe, alle kan uttrykke seg.
Ulike forutsetninger skaper mange ulike uttrykk.

Alle kan uttrykke seg på sin måte.

Voksenrollen er sentral for tilrettelegging

Felles glede

Fellesskapsfølelse

Et felles språk som alle kan forstå

Inkluderende språkarbeid ute

- Butikklek som inviterer flere barn i utforsking og lek med skriftspråket i samspill med voksne
- Muntlig språk gir deltakelse
- Lite forberedelse
- Tilgang på materiell
- En inngang til lek og samspill

Legg merke til Maria som brobygger i språkarbeidet, og hvilke grep hun tar for å inkludere flere barn i ulike aktiviteter.

Jeg heter Maria Bang og jeg er pedagogisk leder.

A young child with a joyful expression is wearing a dark purple knit hat and a maroon winter jacket with a fur-lined hood. The child is holding a single snowflake in their gloved hand. The background is a soft-focus snowy landscape. The entire image is framed within a large, light gray circular graphic on a white background with a subtle geometric pattern.

Takk for oss!

Ta kontakt om dere
lurer på noe ☺

Kontaktpersoner:

heidi.sando@ntnu.no

gunilla.e.isaksen@ntnu.no

Litteraturliste:

Fønnebø, B. *Å tegne sammen*. Cappellen Damm, 2019.

Kress, G. (1997). *Before writing: rethinking the paths to literacy*. (London, Routledge)

Hopperstad, M. H. (2008). *Relationships between children's drawing and accompanying peer interaction in teacher-initiated drawing sessions*, International Journal of Early Years Education, 16:2, 133-150, DOI: [10.1080/09669760802044844](https://doi.org/10.1080/09669760802044844)

Gjems, L. (2016). *Barnehagens arbeid med tidlig litterasitet. På barns vilkår*. Bergen: Fagbokforlaget.

Peterson, S. S. & Friedrich, N. (2022) *Viewing young children's drawing, talking, and writing through a 'language as context' lens: implications for literacy assessment*, International Journal of Early Years Education <https://doi.org/10.1080/09669760.2021.1956439>